

>>> Kościół pw. św. Jana Chrzciciela

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA (FARA)

ul. Rwańska 6

Radomska Fara – kościół pw. św. Jana Chrzciciela został ufundowany przez króla Kazimierza Wielkiego, który w poł. XIV w. lokował Nowy Radom. Budowa kościoła przebiegała w latach 1360–1370, natomiast pierwsza wzmianka o parafii znajduje się w wykazie świętopietrza z roku 1373. Pierwotny kościół zbudowany został w stylu gotyckim, z czerwonej cegły. Posiadał jedną prostokątną nawę oraz niższe i węższe prezbiterium. Mury opinały szkarpy, a dach był mocno dwuspadowy. Na przestrzeni wieków był wielokrotnie przebudowywany. W drugiej połowie XV w. została wzniesiona wieża, dziś czterokondygnacyjna. W XV–XVII w. przy ścianach kościoła dostawiano kaplice, które były kaplicami grzebalnymi. Do dzisiejszych czasów pozostała tylko jedna, późnorenansowa kaplica Kochanowskich. W latach 1908–1911 miała miejsce prawie całkowita przebudowa świątyni według projektu Józefa Piusa Dziekońskiego i ówczesnego proboszcza ks. Piotra Górskiego. Ostatni remont wnętrza fary odbył się w latach 70. XX w. z inicjatywy ks. proboszcza Stanisława Sikorskiego. Wnętrze zyskało malowidła ściennie, które wykonał artysta

MSZE ŚWIĘTE

niedziela i święta: 7.30, 9.30,
11.00, 12.30, 18.00

dzień powszedni: 7.00, 7.45, 18.00

*Kościół można zwiedzić codziennie,
pół godziny przed mszą św.*

tel. (48) 362 38 06

fararadom@wp.pl

malarz Wacław Taranczewski. Na przestrzeni 650 lat w kościele farnym odprawiano nabożeństwa przy okazji wielkich wydarzeń o charakterze religijnym i narodowym, gdyż w usytuowanym obok zamku nie było kaplicy.

Kalendarium

1360–1370 – budowa kościoła Nowego Radomia z fundacji króla Kazimierza Wielkiego;

1389 – pierwsza wizyta królowej Jadwigi w Radomiu;

1401 – podpisanie unii wileńsko-radomskiej;

>>> Kościół pw. św. Jana Chrzciciela

1469 – przybycie poselstwa czeskiego z propozycją przyjęcia korony przez księcia Władysława;

1474 – zgoda na zaręczyny królowej Jadwigi Jagiellonki, córki Kazimierza Jagiellończyka z Jerzym Bogatym, księciem Bawarii;

1481–1483 – rządy namiestnicze sprawowane przez królewicza Kazimierza;

1489 – hołd wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego złożony królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi na zamku radomskim;

1495 – królewicz Fryderyk Jagiellończyk otrzymuje w farze kapelusz kardynalski;

1505 – uchwalenie konstytucji *Nihil Novi*;

1656–1657 – ograbienie kościoła przez Szwedów;

1809 – pobyt księcia Józefa Poniatowskiego z wojskiem – Radom został wcielony do Księstwa Warszawskiego;

1811 – włączenie parafii św. Wacława do parafii św. Jana Chrzciciela;

1820 – chrzest Tytusa Chałubińskiego;

Tytus Chałubiński ur. 29 grudnia 1820 w Radomiu – lekarz, profesor patologii, współtwórca Towarzystwa Tatrzańskiego, badacz przyrody tatrzańskiej. Popularyzator Zakopanego, prekursor polskiego klimatolecznictwa. Zmarł 4 listopada 1889 w Zakopanem, pochowany na Pęksowym Brzysku.

1821 – przywrócenie publicznych nabożeństw w farze po zamknięciu kościoła spowodowanego remontem;

1822 – chrzest Wandy Malczewskiej, późniejszej Sługi Bożej;

1844 – konsekracja kościoła przez biskupa Józefa Joachima Goldtmanna;

1854 – chrzest Jacka Malczewskiego;

1908–1909 – przebudowa kościoła z inicjatywy ks. proboszcza Piotra Górskiego wg projektu Józefa Piusa Dziekońskiego;

1920 – wizyta gen. Józefa Hallera na plebanii kościoła św. Jana Chrzciciela;

1920 – wizyta arcybiskupa metropolity warszawskiego Aleksandra Kakowskiego;
1921 – podział parafii. Powstają m.in.: parafia Opieki NMP i parafia Najświętszego Serca Jezusowego na Glinicach;
1928 – wizyta prezydenta Ignacego Mościckiego;
1932 – I Kongres Eucharystyczny Diecezji Sandomierskiej;
1941 – aresztowanie przez niemieckich okupantów księży Kazimierza i Stefana Grelewskich, zamordowanych w Dachau; niemiecka konfiskata nieruchomości należących do fary;
1960 – obchody 600-lecia radomskiej fary;
1977 – wizyta metropolity krakowskiego ks. kardynała Karola Wojtyły;
lata 80. – patriotyczna działalność księdza Sikorskiego wspierająca „Solidarność”;
2008 – zarejestrowanie Stowarzyszenia Przyjaciół Radomskiej Fary;
2009–2010 – Rok Jubileuszowy Radomskiej Fary – 650-lecie.

1. Prezbiterium

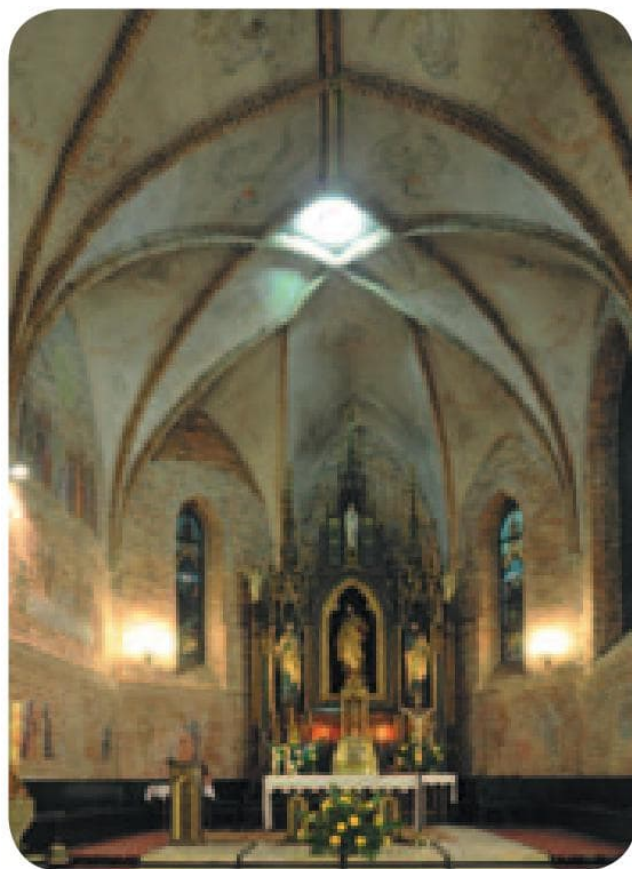
Najstarsza, gotycka część kościoła, trójboczne, prostokątne ze sklepieniem sieciowym.

Ołtarz główny – neogotycki z pocz. XX w. wykonany w firmie Morawski-Krzywicki, ufundowany przez proboszcza ks. Piotra Górskiego. Kompozycja trójosiowa, jednokondygnacyjna, silnie rozczłonkowana, wysokości 4,5 m. Ozdobiony licznymi elementami gotyckimi, sterczynami, maswerkami, kwiatonami itp. W środkowym polu znajduje się obraz św. Jana Chrzciciela (*Chrzest Chrystusa*) namalowany przez J. Schoenberg, parafiankę kościoła ewangelickiego. Stanowi on zasłonę dla rzeźby Chrystusa znajdującej się we wnętrzu. Po bokach rzeźby świętych – Piotra (z lewej) i Pawła. W zwieńczeniu rzeźba Matki Bożej. Dodatkowym elementem dekoracyjnym są rzeźby aniołków.

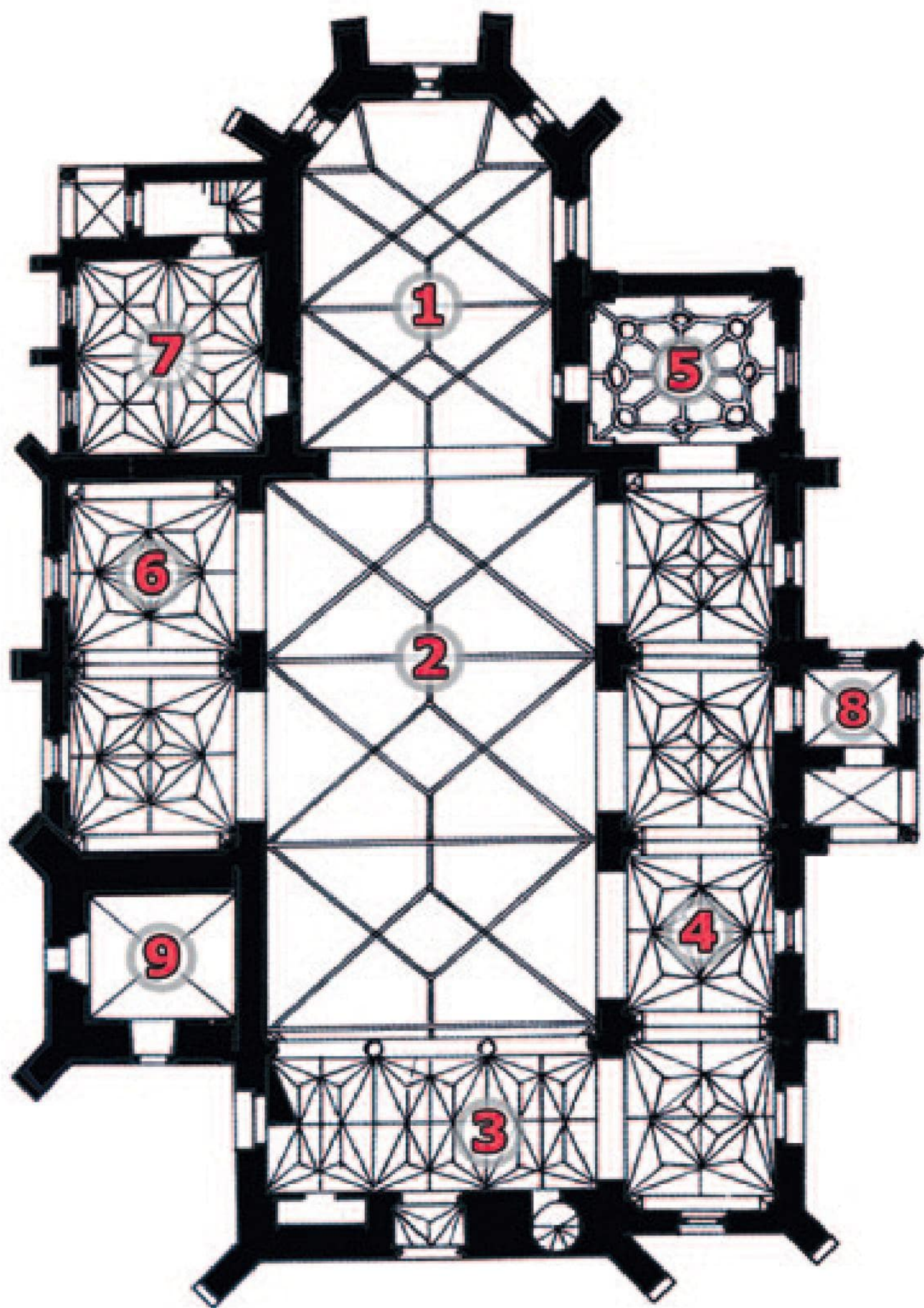
Gotycko-renesansowy portal do zakrystii wykonany z piaskowca szydłowieckiego w latach 1510–1515. Ufundowany

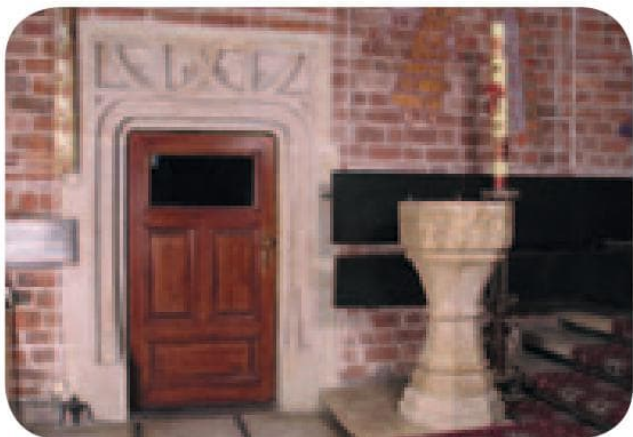
>>> Portal główny z datą remontu kościoła

>>> Prezbiterium

>>> Plan radomskiej fary: 1 – prezbiterium; 2 – nawa główna; 3 – chór i podchórze; 4 – nawa boczna; 5 – kaplica Kochanowskich; 6 – kaplica Warcabowska; 7 – zakrystia

>>> Renesansowy portal i chrzcielnica

został przez Mikołaja Szydłowieckiego. Jest on porównywalny w formie z portalami na Wawelu.

Drzwi do zakrystii żelazne z okuciami w romby z monogramem Chrystusa, orłem w koronie oraz herbem Szydłowieckich – Odrowąż.

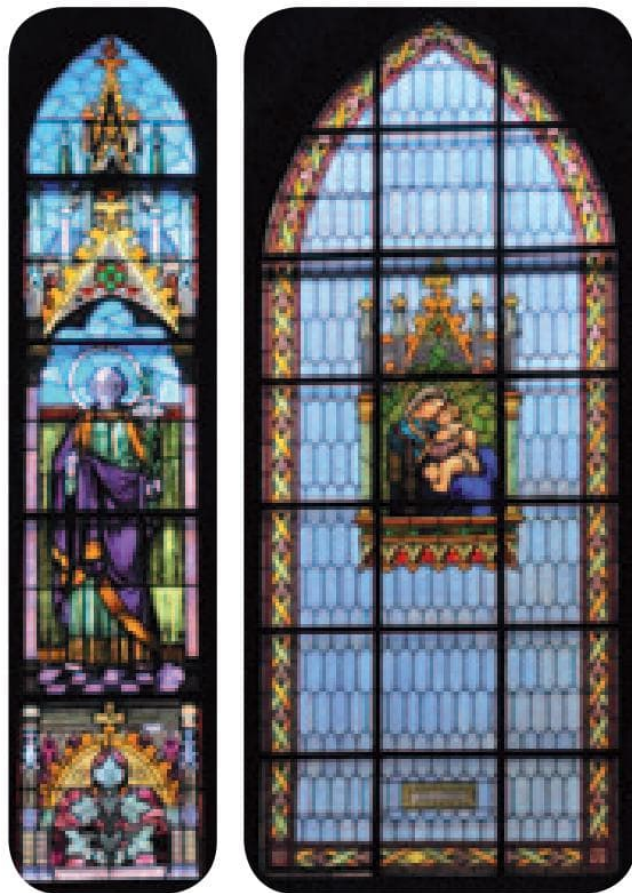
Chrzcielnica XV-wieczna wykonana z piaskowca szydlowieckiego o bogatej dekoracji maswerkowej z motywami trójliści.

Malatura ścienna. Surowe, ceglane ściany pokryte są współczesną malaturą wykonaną w 1972 r. przez Wacława Taranczewskiego, polskiego malarza z nurtu koloryzmu. W dolnej części w 8 obrazach ukazana została historia św. Jana Chrzciela, natomiast malatury w górnej części przedstawiają: prymat świętego Piotra, Wniebowstąpienie Pańskie, Ostatnią Wieczerzę i Zesłanie Ducha Świętego. Po przeciwnej stronie (ściana południowa) Pieta.

Balustrada dębowa, ażurowa, 2 poł. XX w. o profilowanych tralkach. Stanowi zamknięcie prezbiterium.

>>> Malatury Wacława Taranczewskiego w prezbiterium kościoła farnego

>>> Witraże w prezbiterium: św. Józef oraz Matka Boża Karmiąca Wykonane zostały przez Michała Olszewskiego w 1909 r., a fundatorami byli pracownicy garbarni Teodora i Ludwika Karschów

2. Nawa główna

Nawa główna prostokątna ze sklepieniem sieciowym, wzorowanym na prezbiterium. Pierwotna uległa zniszczeniu w XIX w. – sklepienie zawaliło się do środka. Obecna przebudowana wg projektu Józefa Piusa Dziekońskiego w latach 1908–1909. Wówczas też została podwyższona i wydłużona o jedno przęsło.

Ściana tęczowa pokryta jest malaturą. W części środkowej widnieje scena Ukrzyżowania, poniżej anioły z atrybutami Męki Pańskiej, od lewej scena zdrady Judasza, po prawej Zmartwychwstanie Chrystusa.

Ołtarze boczne w stylu neogotyckim, wykonane zostały w tej samej pracowni co ołtarz główny. Po lewej stronie znajduje się ołtarz z obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Zasłonę stanowią 2 obrazy: Przemienienie Pańskie (kopia Rafaela) wykonany w Rzymie przez G.P. Righelliego oraz

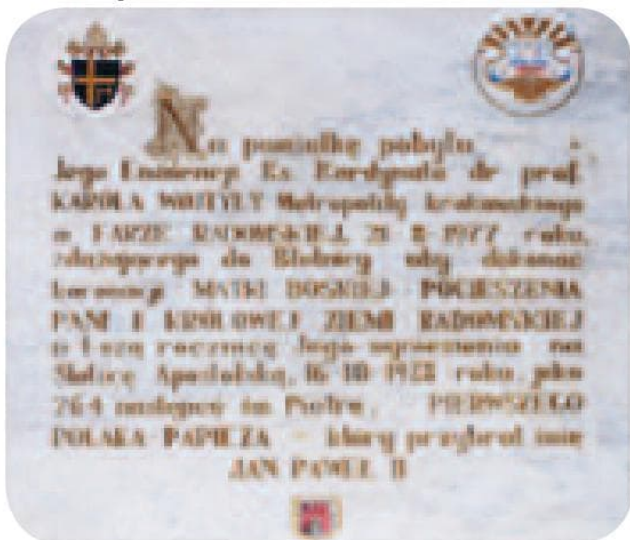
>>> Ołtarz boczny z obrazem Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Obrazy: Ukrzyżowanie oraz św. Kazimierz

obraz świętego Józefa. Fundatorem ołtarza jest Adam Golus, natomiast obrazy ufundował Aleksander Pstrokoński. Po prawej stronie ustawiony jest ołtarz Świętych Kryspinów. Zasuwy stanowią: Obraz św. Tekli i Matki Boskiej z „otwartym sercem”. Wykonane w Rzymie przez G. Dattiego.

Ambona neogotycka zwieńczona baldachimem z figurą Chrystusa Dobrego Pasterza. We wnękach postacie Ewangelistów i św. Piotra.

Obraz *Jezu Ufam Tobie*

Tablica upamiętniająca pobyt ks. kardynała Karola Wojtyły w kościele farnym 21 sierpnia 1977 r.

>>> Tablica upamiętniająca pobyt kardynała Karola Wojtyły

Obraz *Ukrzyżowanie* (mannerystyczny z XVII w.) z postaciami Matki Bożej, św. Jana Ewangelisty i św. Magdaleny. Wykonany na płótnie w ciemnej tonacji.

Obraz św. Kazimierza, patrona Radomia i Wilna, namalowany w XVII w. przez C. Gonzalesa Palmę w Rzymie.

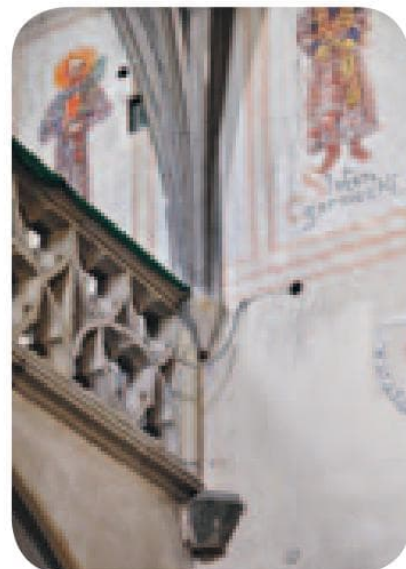
Polichromia w nawie głównej przedstawia poczet sławnych Polaków zasłużonych dla ojczyzny i Kościoła oraz tarcze herbowe ziem polskich. W północnej części nawy głównej znajdują się malatury: Wniebowzięcie oraz Ukoronowanie Matki Bożej.

3. Chór i podchórze

Ta część kościoła powstała podczas przebudowy na początku XX w. Wówczas to po rozebraniu ściany zachodniej przedłużono nawę główną o jedno przęsło. Wystawiono chór muzyczny ze sklepieniem kryształowym i z kamienną balustradą, podtrzymywany przez filary z kamienia ciosanego. Filary wykonał Ignacy Koziński z Szydłowca. Nad filarami znajdują się 2 herby: Radomia i Sandomierza.

Od strony nawy głównej, przy balustradzie, widoczny jest kamienny wspornik pierwotnego sklepienia, informujący, gdzie kończył się średniowieczny kościół.

Pod chórem tablica epitafijna poświęcona Grzegorzowi i Marcyannie małżonkom Ko-

>>> Tablica Jacka Malczewskiego oraz kamienny wspornik sklepienia

złowskim, ufundowana przez córkę Małgorzatę w 1837 r. Przy bocznym wejściu (od strony północnej) tablica upamiętniająca chrzest Jacka Malczewskiego.

Jacek Malczewski urodził się 14 lipca 1854 roku w Radomiu. Malarz symbolista, uczeń Jana Matejki. Pierwsze rysunki i obrazy Jacka Malczewskiego powstały w Radomiu i w Wielgiem.

Po śmierci matki w 1898 roku Jacek Malczewski nie wracał do Radomia i do Wielkiego, chociaż zawsze tęsknił do ziemi radomskiej. W uznaniu wybitnych zasług dla sztuki polskiej oraz z okazji 50-lecia pracy artystycznej Rada Miejska Radomia postanowiła część ul. Warszawskiej przemianować na ul. Jacka Malczewskiego. Ustanowione zostało również stypendium jego imienia. Zmarł 8 października 1929 roku w Krakowie. Muzeum radomskie od wielu lat gromadzi obrazy, rysunki i pamiątki związane z artystą. Najcenniejsze z nich to *Autoportret z muzą* i *Zatruta studnia z autoportretem*.

4. Nawa boczna

Powstała w latach 1908–1909 z przebudowy kaplic. Wówczas też zyskała sklepienie kryształowe. Zakończona jest późnorenansową kaplicą Kochanowskich.

Ścianę południową nawy zdobią epitafia proboszczów i dobrodziejów kościoła.

Marmurowe epitafium Franciszka Ksawerego Chludzińskiego z 1887 r., byłego sędziego trybunału w Radomiu. Prostokątna tablica z uszkami w narożach, w polach których znajdują się liście winorośli. Ponad inskrypcją zachowane pole z fotografią na porcelanie.

Epitafium ks. Michała Kobierskiego z 1876 r. wykonane z piaskowca i marmuru. Bogato zdobione z portretem wykonanym przez Władysława Milkuszyca.

Ks. Michał Kobierski, ur. 24 września 1804 r., proboszcz parafii św. Jana od 1838 r. Odremontował uposażył kościół, a konsekrował go 26 maja 1844 r. biskup sandomierski Joachim Goldtman. 15 sierpnia 1862 r. otrzymał w dzierżawę dożywotnią budynek dawnego zamku na plebanii. Zaangażował się w pomoc powstańcom styczniowym. Zmarł 22 lutego 1876 r.

>>> Epitafia: Franciszka Ksawerego Chludzińskiego, ks. Michała Kobierskiego, ks. Piotra Górskiego, ks. Stanisława Sikorskiego

Epitafium ks. Piotra Górskiego. Płyta z brązu z inskrypcją. W owalu portret otoczony wieniec laurowym, a nad nim infuła. Tablicę zaprojektował artysta rzeźbiarz Bolesław Zwoliński. Odsłonięcie miało miejsce w czerwcu 1932 r.

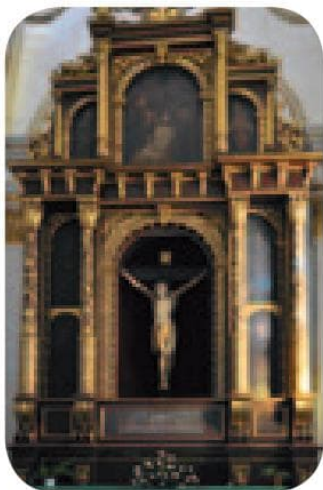
Ks. Piotr Górski, ur. 20 lutego 1843 r. w Sandomierzu. Proboszcz parafii od 19 września 1903 r., dziekan radomski, restaurator radomskich świątyń, wchodził w skład diecezjalnego sądu biskupiego. W 1921 r. otrzymał od papieża Benedykta XV tytuł protonotariusza apostolskiego. Był twórcą podziału parafii farnej. Gorliwy patriota, dbający o pamięć historyczną. Zmarł 26 lipca 1930 r. w Radomiu. Pochowany na cmentarzu przy ul. Limanowskiego.

Epitafium ks. Stanisława Sikorskiego Granitowa płyta z popiersiem ks. Infuła oraz inskrypcją. Uroczyste odsłonięcie i poświęcenie odbyło się 12 grudnia 1998 roku, w piętą rocznicę śmierci duchownego.

Ks. Stanisław Sikorski, ur. 23 kwietnia 1910 r. w Kazimierzy Wielkiej. Ukończył Seminarium Duchowne w Sandomierzu. Pracował w Żarnowie, Chlewiskach, Łagowie, Radomiu, Kiełczynie i Ostrowcu Świętokrzyskim. W 1941 r. został wikariuszem w kościele farnym w Radomiu. W latach okupacji pełnił funkcję kapelana Pułku Piechoty AK oraz Szarych Szeregów. Po zakończeniu wojny był prefektem w Gimnazjum im. Marii Konopnickiej w Radomiu i kapłanem Szpitala św. Kazimierza. Budowniczy kościoła w Głowaczowie oraz kaplic w Rajcu i na Firleju. W 1971 r. mianowany na proboszcza w kościele farnym, przeprowadził gruntowny remont wnętrza. Z jego inicjatywy przeprowadzono odbudowę kościoła św. Wacława. W latach 70. kapłan Cechu Rzemiosł w Radomiu. Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militarii III, IV i V klasy oraz Krzyżem Oficerskim Polonia Restituta. Zmarł 12 grudnia 1993 r. Pochowany na cmentarzu przy ul. Limanowskiego.

5. Kaplica Kochanowskich

Jedyny obiekt renesansowy w Radomiu. Wybudowana w latach 1630–1635 z fundacji Jana Kochanowskiego z Baryczy, chorążego koronnego i starosty kozienickiego. Powstała na rzucie zbliżonym do kwadratu. Wnętrze przykryte kopułą wieńczy ośmioboczna latarnia. Podniebie pokrywa dekoracja stiukowa w tzw. typie lubelsko-kaliskim. Składa się ona z ozdobnych listew łączących medaliony wypełnione rozetami i tarczami z herbami rodziny fundatora: Korwin, Odrowąż, Janina, Półkozic. Późnorenesansowy ołtarz z pocz. XVII w. pierwotnie znajdował się w prezbiterium (do roku 1838). Złocenia w 1605 r. wykonał Jan Krychalski. Jest to ołtarz trójjosiowy, przyścienny, dwukondygnacyjny. W centralnej części znajduje się figura Chrystusa Ukrzyżowanego, a po bokach Ewangeliści. Powyżej obraz z II poł.

>>> Kaplica Kochanowskich

XIX w. ze sceną szydzenia z Chrystusa po biczowaniu, oraz święci: bp Stanisław i Wojciech. Na zasuwie obraz przedstawiający Chrystusa Pana ratującego św. Piotra z toni. Na południowej ścianie znajduje się witraż św. Jana Nepomucena, ufundowany przez ks. Węglickiego. Z zewnątrz tynkowana, zwieńczona gzymsem z pilastrami.

6. Kaplica Warcabowska

– Matki Bożej Różańcowej.

Dawna kaplica grzebalna pw. Świętej Trójcy. Ufundowana przez Jana Warcaba w 1481 r. W latach 1908–1909 przebudowana i zamieniona na nawę boczną. Ołtarz bogato zdobiony trójosiowy, zamknięty u góry łukiem w ośli grzbiet. Ufundowany został przez wikariuszy fary: Dionizego Ostrowskiego, Telesfora Kopydłowskiego

i Jana Klimkiewicza. W głównej części znajduje się namalowany przez Józefa Mazurkiewicza obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem w srebrnej sukience i koronach. Wokół obrazu liczne wota. Po bokach figury św. Floriana i św. Michała Archanioła. Zasuwę ołtarza stanowi obraz Matki Bożej Różańcowej autorstwa prof. Pinki. Ściany kaplicy pokrywają malatury. Na zachodniej – malowidło przedstawiające scenę Przemienienia Pańskiego. Północną ścianę zdobią wizerunki: Sługi Bożej Wandy Malczewskiej, św. Tomasza z Akwinu, św. Marii Alacoque, Pana Jezusa „z otwartym sercem”.

Z zewnętrznej strony kaplicy zachowała się charakterystyczna dla gotyku dekoracja w postaci rombów ułożonych z ciemniejszej, dłużej wypalanej cegły, zwanej zendrówką.

Wanda Malczewska ur. 1822 r. w Radomiu. Wielka Polka miłująca Boga i Ojczyznę. Słynąca łaskami i świętobliwością. Mistyczka i wizjonerka, opiekunka ludu polskiego. Z własnej inicjatywy uczyła dzieci pisanie i czytania oraz religii. Sakrament chrztu i Pierwszej Komunii św. przyjęła w farze. Czcielka Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie i Jezusa umęczonego na Drodze Krzyżowej. Zmarła 1896 r. w Parznie koło Bełchatowa. Pochowana w kościele parafialnym w Parznie. W Watykanie zakończony został proces beatyfikacyjny.

>>> Sługa Boża Wanda Malczewska

św. Małgorzata Maria Alacoque

ur. 22 lipca 1647 r. w Burgundii we Francji. Wielka czcicielka Najświętszego Sakramentu i Serca Pana Jezusa. W 1671 r. wstąpiła do klasztoru Sióstr Nawiedzenia w Paray-le-Monial. Od 27 grudnia 1673 r. ukazywał się jej Pan Jezus, który prosił o Komunię św. wynagradzającą przez 9 pierwszych piątków miesiąca, ustanowienie święta Najświętszego Serca Jezusa. Zmarła 16 października 1690 r., jej relikwie spoczywają w Paray-le-Monial. Kanonizowana przez papieża Benedykta XV w 1920 r. Nazywana „Świątą od Serca Jezusowego”.

7. Zakrystia

Pierwotna, wzniesiona wraz budową prezbiterium uległa zniszczeniu. Obecna, na planie kwadratu, wybudowana w latach 1908–1909 od strony północnej. Przykryta jest sklepieniem kryształowym, opartym na środkowym filarze. Na ścianach portrety proboszczów: ks. Michała Kobierskiego, ks. Józefa Wojciecha Urbańskiego, ks. Piotra Górskiego, ks. Wacława Kosińskiego, ks. Stanisława Skurskiego, ks. Jana Węglińskiego. Na ścianie zachodniej rzeźba Chrystusa Ukrzyżowanego z II poł. XVIII w. i obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z XVIII/

>>> Zakrystia

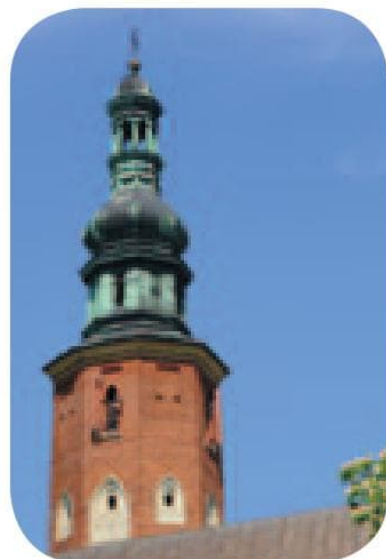
XIX w. olej, płótno. Wyposażona w meble z pocz. XX w.

8. Kruchta

Od strony południowej. Wybudowana na pocz. XX w. Znajdują się w niej epitafia mieszkańców Radomia: Krystyny Dąbrowskiej, Karola Burgharda, Bonawentury Burghard, Michała Dunina.

9. Dzwonnica

Wieża przylegająca do kościoła od strony zachodniej, została wzniesiona w drugiej połowie XV w. Pierwotnie posiadała cztery kondygnacje i przykryta była ceglanym, stożkowym hełmem. Spełniała funkcje dzwonnicy i strażnicy miejskiej. Z czasem ozdobiono ją gzymsami i oknami,

>>> Dekoracja z cegły zwanej zendrówką. Wieża

>>> Proboszczowie radomskiej fary: ks. Józef Urbański, ks. Michał Kobierski, ks. Piotr Górski, ks. Jan Węgliński, ks. Wacław Kosiński

podwyższono do 45 m., opatrzone neobarokowym hełmem i elementami neogotyckimi. Na ceglanych ścianach wieży wyryte są daty i prawdopodobnie imiona strażników – Nicolaus, Bartolomeus, Joannes, Matias i daty 1544, 1580 i 1612. Są to jedne z najstarszych radomskich napisów. W kościelnej wieży znajdowały się gotyckie dzwony: jeden z 1460 r., dedykowany św. Piotrowi, a drugi z 1491 r., z reliefem „Ukrzyżowanie” – św. Janowi Chrzcicielowi. Oba zdjęto w 1932 r. Trzeci dzwon, barokowy z 1753 r. pękł w 1895 r. i został przetopiony w Warszawie. Pozostałe skonfiskowali Niemcy podczas II wojny światowej.

Plac przykościelny

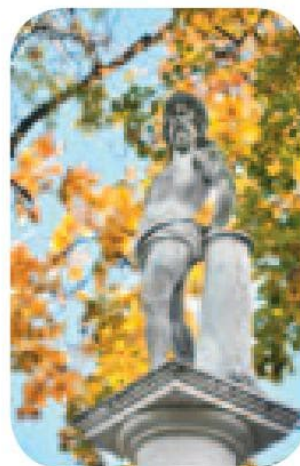
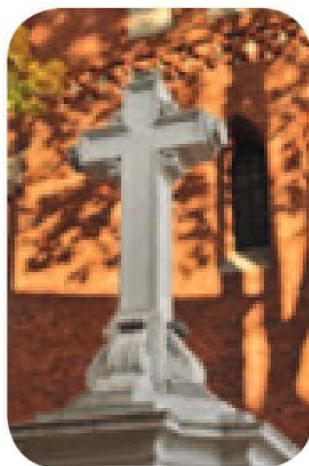
Rzeźba św. Jana Nepomucena ufundowana została w 1752 r. przez Adama Grabowskiego, biskupa warmińskiego, prezesa Trybunału Radomskiego. Na postumencie umieszczono inskrypcję w języku łacińskim, herby rodziny Grabowskich oraz

krzyż maltański. Nad tarczą widnieją: kapelusze, krzyż kardynalski i Order Orła Białego. Autorem tej rzeźby był Piotr Coudray, nadworny rzeźbiarz króla Augusta III.

Kamienna kolumna z rzeźbą *Chrystus u słupa*, została postawiona na pamiątkę jubileuszu i odrestaurowania kościoła farnego w latach 1837–1838. Zarówno kolumna, jak i figura wykonane są z piaskowca szydłowieckiego. W marcu 1993 r. figura została strącona z sześciometrowej kolumny przez wicher i rozpadła się na kilkadziesiąt kawałków. Po konserwacji i renowacji powróciła na swoje miejsce w październiku 2007 r. Figura ta została przedstawiona na akwareli Andrzeja Wajdy.

Krzyż kamienny z białego piaskowca upamiętniający obecność na tym miejscu cmentarza grzebalnego, funkcjonującego do XVIII w.

Płyty nagrobne wmurowane w zewnętrzne ściany kościoła w formie lapidarium. Pochodzą one z dawnego przykościelnego cmentarza.

>>> Płyty nagrobne mieszczan radomskich, rzeźba św. Jana Nepomucena, krzyż kamienny, kamienna kolumna z rzeźbą *Chrystus u słupa*